

СТАНОВИЩЕ

за участието на **гл. ас. д-р Михаела Иванова Тюлева** в конкурса за длъжността **доцент** (актьорство за куклен театър) в област на висшето образование 8. Изкуства, по професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство, научна специалност „Театрознание и театрално изкуство“ – актьорство за куклен театър, обнародван в „Държавен вестник“ брой **109/21.12.2021 г.** от **проф. д-р Венета Дойчева Иванова**, катедра „Театрознание“, НАТФИЗ „Кр. Сарафов“

Участието си в конкурса гл. ас. д-р Михаела Тюлева защитава с реализирани авторски куклено-театрални постановки, публикации в специализирани издания в България, участие в различни проекти, участия в театрални фестивали, работни ателиета, международни награди, както и педагогически изяви. Във всички посоки на изискванията за минимални критерии за получаване на академичната длъжност „Доцент“ отговаря на необходимите точки. Гл. ас. д-р Михаела Тюлева е единствен кандидат в конкурса.

Като реализирани художествени проекти са представени три куклено-театрални постановки, реализирани в различни години със студенти от НАТФИЗ с премиери на сцената на Младежки театър „Н. Бинев“. Това са спектаклите „Кръговрат“, „Тигърчето Спас“ и „Гъбарко“.

Трите постановки потвърждават в сценичен план една важна и плодотворна линия в реализацията на М. Тюлева като автор и педагог – работа с куклената образност в различни посоки. Предложените в конкурса постановки предлагат сценични спектакли, които са обърнати към различни възрастови аудитории и разработват широк спектър от изразни средства, като демонстрация на богатите възможности на материала, който може да постигне различни образи в процеса на театралната трансформация.

Особено артистична е работата на М. Тюлева като режисьор на спектакъла „Кръговрат“ (премиера на 7.11.2019 г.). Естетиката на представлението е в богатата територия на театър, който може да се определи като „театър на образите/визуален театър“, като смесва както принципите на куклена образност, така и основите на танца, интензивната идея за трансформация на всеки материал и изискванията за хуманистична проблематика и постигане на

универсални образни послания. Структурно представлението е построено като колаж от миниатюри с различни самостоятелни сюжети и действащи лица. Тези парчета се докосват през един образен мотив – изплуващи от тъмнината на сцената рамкирани човешки лица, които внушават мисълта за портретна индивидуалност. Вариациите на лицето, което би могло да изчезне невъзвратно подсказват централната тема на спектакъла – устояването на човешкото, заплашено в съвременния свят най-вече от самото себе си. С въображение и мярка се редуват малки истории на заплахите, които могат да разрушат личното начало и социалното равновесие. С много изобретателност се създават образи на примитивните сили, стоящи в нас и извън нас и изненадващо се оказва, че тъмната материя на архаичните заплахи може отново да се повтори в съвременните времена. Важно е да се отбележи, че режисурата работи с материали, които са масово разпространени (огромни пластмасови черни чували за боклук, ленти и платна от полиетилен) и с тях се изграждат образи на безликите сили на разрушението, идващи от зората на цивилизацията и събудени отново в днешния ден. В други фрагменти идеята за ограничаването и разбирането на свободата в близък план (в междучовешките отношения, в интимен план), но и в метафоричен план (в образите на амбивалентното разбиране за граница и за свобода) е постигната максимално просто. Столове, дървени сгъваеми стълби, легло, рамки, контейнери – с тези средства актьорите взаимодействат и преобразяват себе си и средата, и леко и динамично превръщат предметността в преливащи символи и асоциативни вериги. В други фрагменти доминира своеобразно сюжетно начало, макар и също така небуквалистично разказано. Това се картините на семейното и майчинското начало, в които водеща е изобразителната естетика, или пък пластико-танцувалната линия. Интензивно участва музиката като фон, като коментар и като мотор на трансформациите. Спектакълът е без текст, ситуацияте и взаимоотношенията се случват в ускорен ритъм на извършване пред очите на публиката на акта на раждане на сценичния образ. Представлението има и заслужено международно признание от Международен фестивал на студентския театър „Кестенбург“, Баня Лука, Босна и Херцеговина, 16- 20. 11. 2019 г. където получава поредица от награди.

Представленията „Тигърчето Спас” и „Гъбарко” са предназначени за деца и са съобразени с възрастта на най-малките зрители. Тук са използвани куклени

образи, създадени през технологията на изпровизираната кукла. „Гъбарко” използва цветни ленти, които с минимални допълнения постигат образи на животни, птици, растения. „Тигърчето Спас” си служи с надуваеми дълги балони, които чрез сгъвания успяват да представят персонажите на тигърчето Спас, змията, костенурката, птиците и др. В двата спектакъла изразността е обвързана с клоунската традиция и стъпва върху възможностите на импровизацията и силата на въображението.

Трите посочени представления са продукция на студентите по Актьорство за куклен театър, с които работи гл. ас. д-р М. Кюлева и доказват успешната ѝ реализация като педагог. Актьорските задачи са както в полето на кукловоденето, така и в работата с пластиката на тялото, мимиката и драматическата игра. М. Кюлева демонстрира, че владее изразност, ориентирана към различна възрастова аудитория.

В конкурса гл.ас. д-р М. Кюлева участва и с различни публикации, като особено важно е изследването „ Терапевтични техники и технологии за психологическо въздействие чрез кукла върху деца с медицински, емоционални, образователни, умствени и рехабилитационни проблеми“ ; Издател Фондация „Човешката библиотека“ ; София, 2022 г.; ISBN: 978- 619- 91661- 2- 3. Подробно са изучени възможностите на куклата да бъде участник и партньор в различни терапевтични цели, свързани с работата с деца със специални проблеми. Тук авторката стъпва върху собствения си опит на изследовател, практик и педагог и личните ѝ наблюдения са съчетани с много добра академична подготовка. Приемам този труд и като заявка за бъдещи изследвания и проекти, тъй като параметрите, които са заявени, предполагат развитие в различни посоки.

М. Тюлева активно работи в магистърската програма „Образователен и терапевтичен куклен театър”, член е на катедра „Куклен театър”.

Въз основа на всички предоставени документи и на своите лични впечатления, предлагам на гл.ас. д-р **Михаела Иванова Тюлева да бъде присъдена длъжността доцент (актьорство за куклен театър).**

14.05.2022

проф. д-р Венета Дойчева

София

